

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
DEFINITIEVE BESCHERMING ALS LANDSCHAP

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNELANDSE AANGELEGENHEDEN, AMBTENA-
RENZAKEN EN SPORT

Gelet op het decreet van 16 april 1996 houdende
bescherming van landschappen;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot
hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8
augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13
juli 1999 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de
Vlaamse regering;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen van 23 december 1999,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt definitief beschermd overeenkomstig de be-
palingen van het decreet van 16 april 1996, zoals afgebakend op
bijgaand plan:

Wegens zijn esthetische, historische en natuurwetenschappe-
lijke waarde:

- als landschap:

HOBOS, gelegen te

Overpelt (Overpelt), Boemerangstraat ; Gortestraat ; Groen-
straat ; Het Hobos ; Hobosstraat ; Napoleonweg ;

bekend ten kadaster:

Overpelt, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 1162C10,
1162D10, 1162F10, 1162G, 1162G10, 1162N, 1162R9, 1162V9,
1162W9, 1162Z8, 1167A, 1167B, 1168, 1169B, 1169C, 1171A,
1171B, 1171C, 1171D, 1172, 1173C, 1173D, 1174C, 1174E, 1175,

1176A, 1177B, 1178B, 1179A, 1181B, 1182A, 1183B, 1185E, 1185F, 1185G, 1186B, 1191A, 1192A, 1193A, 1193F, 1193K, 1193L, 1194E, 1194H, 1195D, 1196A, 1197B, 1198D, 1198E, 1198F, 1198G, 1198H, 1199B, 1200A, 1201/2A, 1201A, 1201C, 1202, 1203, 1204D, 1205B, 1206E, 1206F, 1207A, 1210A, 1211, 1212, 1213A, 1214A, 1215A, 1221A, 1222C, 1222D, 1223, 1224, 1225A, 1228A, 1229A, 1231A, 1232A, 1232B, 1233A, 1233B, 1234, 1235A, 1236A, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246L, 1246M, 1247A, 1249B;

Overpelt, 2e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 562A, 565B, 565C, 569/2, 570, 570/2, 571, 572, 573, 573/2B, 574, 574/2B, 575, 576, 577, 577/2A, 577/2B, 578, 589E2, 589E7, 589F2, 589F7, 589L15, 589L2, 589L7, 589M15, 589M2, 589M7, 589N15, 592B, 592C, 593B, 593C, 593D, 593E, 593F, 594/2B, 594D3, 594M, 594N, 595/2A, 595R, 595S, 595T, 595Y, 604A2, 604A3, 604B2, 604B3, 604C2, 604C3, 604D2, 604D3, 604E2, 604E3, 604F2, 604F3, 604G2, 604G3, 604H2, 604H3, 604K2, 604L2, 604M, 604M2, 604M7, 604N, 604N2, 604N7, 604P2, 604P7, 604R, 604R2, 604R7, 604S, 604S2, 604S7, 604T, 604T2, 604T7, 604V, 604V2, 604V7, 604W, 604W2, 604W7, 604X, 604X2, 604Y, 604Y2, 604Z, 604Z2, 607B.

Art. 2.

De **esthetische** waarde wordt als volgt omschreven:

- Het landschap wordt gekenmerkt door zijn gaafheid en authenticiteit.

Samen met Hoeverheide, de Heide achter de Gorten en Pijnven vormt het een uitgestrekt aaneengesloten bosgebied.

- De esthetische waarde kan in hoofdzaak gevonden worden in de combinatie van het centraal gelegen gebouwencomplex (herenhuis met boederij), onverharde wegen, de omliggende weiden en boomgaarden, vormgegeven door dreven en houtwallen en begrensd en afgeschermd door de uitgestrekte boscomplexen.

De **historische** waarde wordt als volgt omschreven:

- Het voorgestelde landschap was oorspronkelijk een heidegebied dat mogelijk vanaf de late middeleeuwen, ten laatste vanaf de 16de eeuw werd ontgonnen. De gronden werden aanvankelijk gedeeltelijk in cultuur gebracht voor akkerbouw, die later werden omgevormd tot weiland, maar grotendeels voor experimentele bosbouw.

Belangrijke getuigen van deze oude ontginningen zijn de nog veelvuldig aanwezige boswallen.

- Woonst van luitenant-drossaard Clercx.

Drossaard Clercx heeft in de geschiedenis van Limburg een belangrijke rol gespeeld. Jan Mathys Clercx leefde in de periode die in wezen kan herleid worden tot de moeizame omschakeling van het "Ancien Régime" naar de Hedendaagse tijd. Drossaard Clercx is vooral gekend als uitroeier van de bokkerijders. Door zijn streng optreden verwierf hij een slechte naam. Doch de belangrijkste verdienste van Clercx is zeker te zoeken in de rol die hij gespeeld heeft in het verzet tegen de

Franse overheersers.

- Een nog gaaf structureel geheel met een gebouwencomplex (herenhuis met boerderij) dat waarschijnlijk dateert van rond de eeuwwisseling 18e-19e eeuw, een onverhard wegenpatroon, weiden en boomgaarden vormgegeven door dreven en houtwallen en uitgestrekte bossen.

De **natuurwetenschappelijke** waarde wordt als volgt omschreven:

- De naald-en loofhoutbestanden dateren gedeeltelijk uit de eerste experimentele bosbouwcultuur in Noord-Limburg (tweede helft van de 19de eeuw) en hebben door hun ouderdom en omvang een grote dendrologische waarde.

- Kenmerkend voor de graslanden in het landschap is het mesotrofe karakter. Zij werden sedert 1989 niet meer bemest met stikstof. Dit resulteert in een grote verscheidenheid aan plantensoorten.

- De graasweiden en de begraasde bermen in de buurt van de Hobosboerderij op de droge tot matig droge lemige zandgronden worden gekenmerkt door het voorkomen van een aantal steeds zeldzamer wordende soorten die typisch zijn voor droge en voedselarme min of meer zure bodems.

- In een smalle strook, noordzuid georiënteerd langs de Gorttenloop komen matig natte tot natte min of meer zure lemige zandgronden en gronden op veen voor. Deze hebben een steeds groter wordende zeldzaamheids-en natuurbehoudswaarde. Men treft er een aantal zeldzame soorten voor het Kempens district aan.

De doelstellingen van het toekomstig beheer worden als volgt omschreven:

Een bescherming als landschap is een wettelijk instrumentarium dat de mogelijkheid biedt om een waardevol landschap als één geheel te beschermen, in stand te houden en te beheren. Door de oprichting van een beheerscommissie wordt een continu overlegplatform gecreëerd en door het opstellen van een beheersplan heeft men de mogelijkheid een doorlopend beheer uit te werken dat kadert in een globale visie met aandacht voor de belangrijke intrinsieke waarden van het gebied.

Het beheer moet die intrinsieke waarden van het gebied behouden en verbeteren:

- het behoud van het structureel geheel. Het behoud van het percentage bos is belangrijk voor de ruimere omgeving. Het landschap 'Het Hobosdomein, Lindelse heide en de Gortten' vormt immers samen met Hoeverheide, de Heide achter de Gortten en Pijnven een uitgestrekt bosgebied.
- Behoud van de gaafheid. Er bevinden zich geen storende elementen in het domein. Geen misplaatste bebouwing, geen bewegwijzering voor fietsers, paarden, wandelaars,.... Het behoud van deze gaafheid is een prioriteit. Eventuele ontsluiting van het gebied moet gebeuren aan de hand van sobere en beperkte ontsluitingsinfrastructuur

- De aanwezige weilanden worden begraasd. Naast de bemesting door het aanwezige vee wordt sinds 1989 geen bijkomende bemesting toegediend. Dit is tevens een essentieel gegeven in dit landschap. Het is nodig een begrazingsplan of aanverwante beheerstechnieken uit te werken zodra het huidige begrazingsbeheer niet langer kan. Bovendien is het realiseren van een nul-bemestingsnorm in samenwerking met de afdeling natuur conform het mestdecreet een vereiste.
- Hydrografie is zeer belangrijk in dit gebied. In het kader van het latere behoud en beheer van dit hydrografisch geheel is het wenselijk om een ecohydrologische kartering uit te voeren met als voornaamste elementen: een vegetatiekartering, grondwaterstandopnames, grondwaterkwaliteitmetingen, bodemtypekartering en 'voedselrijkdom-bepaling'.
- De hoeve gebouwen kunnen ingeschakeld worden in het beheer van het landschap.
- Heraanplanting van de gemengde hoogstamboomgaarden.
- Behoud van de globale structuur. Niettemin dient men in het beheersplan wel de mogelijkheid in acht te nemen om een verantwoorde historische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke meerwaarde te bekomen door het herstel van o.a. natte hooilanden en van bepaalde historische heide- en duinvegetaties.
- Voor de bossen moet er een beheersplan worden opgesteld. Vanuit de bescherming zijn de voornaamste elementen:
 - het behoud van de dendrologische waarde van de bossen aangeplant in de tweede helft van de 19de eeuw;
 - het realiseren van een ecologische meerwaarde. Hiertoe moeten in het beheersplan natuur en bos-typen worden gedefiniëerd. Het is nodig een grotere variatie aan structuur in de bossen te bewerkstelligen. Daartoe is het aangewezen om in het beheersplan ook de omvorming (van bepaalde bosdelen), naar natuurlijke bos-typen op te nemen. Een aangepast begrazings-en/of bosverjongingsschema (waarbinnen spontane processen tot de mogelijkheden behoren) moet hiertoe een bijdrage leveren.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoor-
schriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling
van een register en vaststelling van een herkenningste-
ken voor beschermde landschappen (Belgisch Staatsblad 1
oktober 1997).

Brussel, 18 april 2000

Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtena-
renzaken en Sport,

Johan SAUWENS.

